

تاثیر گروه درمانی شناختی- رفتاری بر انگیزه پیشرفت و افت تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی

ایمان سیدمحرمی^۱، ملیحه پاشیب^۲، مریم تاتاری^۳، سمیه محمدی^۱

۱- کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران

۲- کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران

۳- کارشناس ارشد آمار حیاتی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران

چکیده

زمینه و هدف: افزایش کیفیت نظام آموزشی به عنوان اثرگذارترین عامل در توسعه کشورها محسوب می شود. انگیزه پیشرفت و افت تحصیلی یکی از مشکلات مهم نظام آموزشی در تمام کشورها است. پژوهش حاضر با هدف بررسی تاثیر گروه درمانی شناختی- رفتاری بر انگیزه پیشرفت و افت تحصیلی دانشجویان صورت گرفته است.

روش‌ها: این مطالعه نیمه تجربی در سال ۱۳۹۴ بر روی ۲۴ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه که دچار افت تحصیلی بودند، انجام شده است. در ابتدای مطالعه پرسش‌نامه انگیزه پیشرفت هرمنس توسط گروه مداخله و کنترل تکمیل شد. گروه مداخله در ۸ جلسه گروه درمانی شناختی- رفتاری شرکت داده شد و گروه کنترل هیچ مداخله ای دریافت نکرد. پس از پایان آخرین جلسه گروه درمانی هر دو گروه مجدداً پرسشنامه را تکمیل کردند. تحلیل داده ها با استفاده از آمار توصیفی و آزمون های پارامتریک تی مستقل و زوجی و آزمون های غیر پارامتریک من ویتنی و ویلکاکسون انجام شد.

نتایج: میانگین سنی شرکت کنندگان در گروه کنترل $19/33 \pm 0/61$ و در گروه آزمایش $19/92 \pm 1/07$ سال بود. بین نمره انگیزه پیشرفت گروه کنترل و آزمایش در قبل و بعد از مداخله تفاوت معنادار آماری مشاهده نشد ($p > 0/05$). اما افت تحصیلی دانشجویان گروه آزمایش قبل و بعد از مداخله تفاوت معناداری داشت ($p < 0/05$) و گروه درمانی شناختی- رفتاری باعث کاهش افت تحصیلی دانشجویان گروه مداخله در مقایسه با گروه کنترل شد. **نتیجه گیری:** نتایج حاکی از اثربخشی گروه درمانی شناختی- رفتاری بر ارتقاء سطح تحصیلی دانشجویان بود. لذا پیشنهاد می شود با به کارگیری گروه درمانی شناختی- رفتاری در میان دانشجویان دچار افت تحصیلی، زمینه پیشرفت تحصیلی آنان فراهم گردد.

کلمات کلیدی: گروه درمانی شناختی- رفتاری، افت تحصیلی، انگیزه پیشرفت

*آدرس نویسنده مسئول: خراسان رضوی، تربت حیدریه، خیابان فردوسی شمالی، خیابان رازی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

آدرس پست الکترونیک: pashibm1@thums.ac.ir

مقدمه

یکی از مشکلات عمده تمام نظام‌های آموزشی از جمله دانشگاه‌ها افت تحصیلی دانشجویان می‌باشد که نه تنها بعنوان یک مشکل شخصی بلکه به عنوان یک معضل اجتماعی در نظر گرفته می‌شود (۱-۲). افت تحصیلی عدم اتمام موفقیت آمیز یک دوره تحصیلی رسمی تعریف می‌شود و برخی از نشانه‌های آن تکرار یک پایه تحصیلی، ترک تحصیل زودرس و کاهش کیفیت آموزشی می‌باشد (۳). براساس شواهد حدود ۱۲ درصد دانشجویان علوم پزشکی کشور در طی دوره تحصیلی خود افت تحصیلی را تجربه می‌نمایند. این موضوع آنان را نه تنها با مشکلات روحی و روانی مواجه می‌نماید، بلکه زبان‌های فراوانی را برای کشور و سیستم آموزشی به همراه خواهد داشت (۴). در برخی مطالعات عوامل موثر از جمله انگیزش پیشرفت بر افت تحصیلی دانشجویان مورد مطالعه قرار گرفته است (۵-۶). انگیزش نیرویی است که در انتخاب یک رفتار و شدت و تداوم تکرار آن تاثیرگذار است و باعث برانگیختن و نگهداری یک رفتار با هدفی خاص است (۷). انگیزه به عنوان یک فرایند درونی از عوامل متعددی از جمله موقعیت و شرایط کاری، اهداف و ابزار و امکانات فرد تاثیر می‌پذیرد (۸). انگیزه پیشرفت در میان دانشجویان اهمیت ویژه‌ای دارد و باعث ایجاد تحرک و تلاش در جهت تکمیل موفقیت آمیز دوران تحصیلی و رسیدن به شایستگی و جایگاه مناسب در مسیر علمی آنان می‌شود (۹). نظر به اینکه دانشجویان علوم پزشکی در ارتقاء و گسترش سطح سلامت افراد جامعه نقش بسزایی دارند، لذا بررسی و تعیین روشی که بتواند بر افت تحصیلی و انگیزه پیشرفت دانشجویان تاثیرگذار باشد، ضروری و مهم به نظر می‌رسد. درمان شناختی-رفتاری یکی از رویکردهای تاثیرگذار در حیطه روانشناسی است که در طی سه دهه اخیر توجه زیادی را به خود جلب کرده و شواهد و مدارک تجربی زیادی در مورد اثربخشی آن برای انواع مشکلات روانشناختی بدست آمده است (۱۰). درمان شناختی-رفتاری، باورهای غیرمنطقی و تحریفات شناختی افراد را در جلسه درمان شناسایی و افکار معیوب و طرحواره‌هایی که افراد در رابطه با خود، دیگران و محیط دارند و باعث بروز آشفتگی‌های هیجانی و رفتارهای ناسازگارانه در آنها شده است را به کمک روش‌های شناختی رفتاری بازسازی می‌نماید (۱۱). پژوهش حاضر با هدف بررسی تاثیر گروه درمانی با

رویکرد شناختی- رفتاری بر افت تحصیلی و انگیزه پیشرفت دانشجویان علوم پزشکی صورت گرفته است.

روش‌ها

مطالعه حاضر بر روی دانشجویان مشغول به تحصیل در سال ۱۳۹۴ انجام گرفت. پس از اخذ مجوز از دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه و کسب رضایت آگاهانه از مشارکت کنندگان، کلیه دانشجویانی که دارای شرایط ورود به طرح بودند به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده در دو گروه مداخله و کنترل (گروه-های ۱۲ نفره) قرار گرفتند. معیار ورود به مطالعه را دانشجویانی تشکیل می‌دادند که حداقل یک ترم تحصیلی را سپری نموده، ۲ نمره افت معدل نسبت به ترم گذشته داشته و یا دارای سابقه مشروطی در یک ترم تحصیلی بودند. در ابتدای پژوهش بعثت ریزش مشارکت کنندگان (۴ نفر از گروه‌های مداخله و کنترل) مطالعه با دو گروه ۱۰ نفره انجام شد.

به منظور جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش از پرسشنامه انگیزه پیشرفت هرمنس^۱ و نیز کارنامه علمی دانشجویان استفاده گردید. پرسشنامه انگیزه پیشرفت هرمنس توسط دانشجویان واجد شرایط مطالعه (دانشجویان با پیشینه افت تحصیلی و علاقمند به شرکت در مطالعه) در گروه مداخله و کنترل تکمیل گردید. مداخله گروه درمانی نیز با رویکرد شناختی رفتاری در طی ۸ جلسه و هر جلسه به مدت ۲ ساعت اجرا شد و در این مدت گروه کنترل هیچ آموزشی دریافت نکرد. جدول شماره ۱ خلاصه جلسات مداخله گروه درمانی را نشان می‌دهد.

بعد از اتمام جلسات گروه درمانی شناختی رفتاری، مجدداً پرسشنامه انگیزه پیشرفت توسط شرکت کنندگان گروه مداخله و کنترل تکمیل گردید. این پرسشنامه متشکل از ۲۹ عبارت چهارگزینه‌ای است که توسط شرکت کنندگان تکمیل گردید. نمره گذاری این پرسشنامه بدین صورت است که نمره بالا نشان دهنده انگیزه پیشرفت بالا و نمره پایین بیانگر انگیزه پیشرفت پایین در فرد می‌باشد. بعضی از سؤالات به صورت مثبت و بعضی دیگر به صورت منفی ارائه شده است و دامنه نمرات بین ۲۹ تا ۱۱۶ می‌باشد. روایی محتوایی پرسشنامه انگیزه پیشرفت در مطالعه هرمنس در دامنه ای از ۰/۳ تا ۰/۵۷ گزارش شده است (۱۲-۱۳). در مطالعه حاضر پایایی پرسشنامه انگیزه پیشرفت به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۸ بود.

¹ - Achievement Motivation Questionnaire of Hermans

جدول ۱: ساختار جلسات آموزشی (مداخله)

جلسات آموزشی	مدت زمان	محتوای آموزشی
جلسه ۱	۲ ساعت	خوش آمدگویی، معرفی و شناخت اعضای گروه، مروری بر الگوی کلی جلسات، توضیح قوانین گروه، تشریح مدل ABC، ارائه تکلیف برای جلسه بعد
جلسه ۲	۲ ساعت	شناسایی افکار خودآیند و تحریف های شناختی و روش های مقابله با آن
جلسه ۳	۲ ساعت	شناسایی و تشخیص باورهای منفی اصلی و طرحواره های زندگی و استفاده از تکنیک های پیکان عمودی به منظور رسیدن به باورهای اصلی و طرح واره ها و به چالش کشیدن باورهای اصلی منفی
جلسه ۴	۲ ساعت	استفاده از تکنیک بررسی سود و زیان افکار خودآیند، کشف شواهد تایید کننده و رد کننده افکار شرکت کنندگان در زندگی شخصی و تحصیلی، آموزش جلوگیری از برجسب زنی به خود و جدا کردن افراد از رفتارهایی که انجام می دهند.
جلسه ۵	۲ ساعت	شناسایی و بیان برخی از بایدهای معمول زندگی و ریشه یابی آنها، شناسایی حوزه های مهم زندگی شرکت کنندگان در پژوهش که باعث نگرانی شده و بیان اعمالی که برای رفع آنها تا کنون انجام داده اند، کمک به فرایند تصمیم گیری، وضع فرض ها و قواعد جدید در زندگی
جلسه ۶	۲ ساعت	بیان مسایل تکراری، تمایز قائل شدن بین نگرانی های سازنده و غیر سازنده، مشخص کردن نقش شرکت کنندگان در رخ دادن پیش بینی های منفی درباره خود، ایفای نقش مشاهده گر بودن به منظور رسیدن به این مطلب که روش آنها اشتباه بوده است.
جلسه ۷	۲ ساعت	شناسایی علت های احتمالی وقوع رویدادهای ناراحت کننده، نظر دادن اعضای گروه درباره عملکرد سایر اعضا، کشف معناهای جدید در زندگی برای افزایش انگیزه پیشرفت، کشف فرصت ها و چالش های تازه در موقعیت کنونی
جلسه ۸	۲ ساعت	مرور جلسات قبل، توضیح در مورد تمرین های موجود، مروری بر جلسات و شنیدن نظرات اعضای گروه در مورد گروه و انجام پس آزمون

جدول ۲: مشخصات دموگرافیک شرکت کنندگان برحسب گروه‌های

مورد مطالعه

	کنترل		آزمایش
	تعداد(درصد)	تعداد(درصد)	
جنسیت	زن	۲(۴۶/۷)	۴(۴۰)
	مرد	۸(۵۳/۳)	۶(۶۰)
رشته تحصیلی	فوریت های پزشکی	۲(۲۰)	۲(۲۰)
	فناوری اطلاعات	۴(۴۰)	۲(۲۰)
پرستاری	۴(۴۰)	۶(۶۰)	

نتایج آزمون تی مستقل قبل و بعد از مداخله تفاوت معنی داری در نمره انگیزش پیشرفت دانشجویان بین گروه مداخله و کنترل را نشان نداد ($p > 0.05$). هم چنین تفاوت معنی داری بین نمره انگیزه پیشرفت دانشجویان پس از اجرای مداخله در گروه آزمایش با پیش از آن وجود نداشت ($p > 0.05$) (جدول ۳).

از کارنامه علمی دانشجویان برای اندازه گیری میزان افت تحصیلی آنها استفاده گردید. در مرحله پیش آزمون دانشجویان مشروط یا آنهایی که نسبت به ترم گذشته ۲ نمره افت معدل داشتند مشخص و بعد از انجام مداخله نمره معدل دانشجویان شرکت کننده در مطالعه در ترم بعد بررسی شد. داده های آماری با استفاده از نرم افزار آماری SPSS نسخه ۲۰ تحلیل گردید. از شاخص های توصیفی و آزمون های آماری، تی مستقل، تی زوجی، من ویتنی و ویلکاکسون استفاده شد.

نتایج

میانگین سنی شرکت کنندگان در گروه کنترل 19.33 ± 0.61 و آزمایش 19.92 ± 1.07 سال بود. در گروه آزمون ۴ (۴۷/۷٪) نفر و در گروه آزمایش ۲ (۴۰٪) نفر را زنان و مابقی آنها را مردان تشکیل می دادند. سایر مشخصات دموگرافیک مشارکت کنندگان در مطالعه در جدول شماره ۲ ارائه شده است. گروه های مورد مطالعه از نظر متغیرهای دموگرافیک در ابتدای مطالعه همگن می باشند.

رضوانی (۱۳۸۵) است (۱۴). عدم تاثیر گروه درمانی شناختی- رفتاری بر انگیزه پیشرفت دانشجویان را احتمالا بتوان به تفاوت گروه مداخله و کنترل در همگن بودن و مشابه بودن شرایط شرکت کنندگان یا به وجود نیامدن جو حمایتی در جلسات گروه درمانی مربوط دانست. همچنین پایین بودن حجم نمونه در مطالعه حاضر می تواند تبیینی بر معنادار نشدن تفاوت نمره انگیزه پیشرفت در دو گروه باشد.

بر اساس شواهد موجود ادراک شایستگی و کنترل از عناصر عمده در ایجاد رفتار برانگیخته و فعالیت های مرتبط با انجام تکالیف است. امروزه نظریه های انگیزشی بیشتر بر نحوه تفکر افراد درباره توانایی خود و توانایی های یادگیری خویش متمرکز است تا رفتارهای آنان. علاوه بر این، نظریه های معاصر، انگیزه های یادگیری را ظرفیت طبیعی می دانند که در تمامی افراد، به طور بالقوه وجود دارد و اگر آنها به صورت مثبت فکر کنند و در محیط حمایت گرایانه حضور داشته باشند، گسترش می یابند (۱۵). در مطالعه حاضر از گروه درمانی شناختی-رفتاری برای تغییر در انگیزه پیشرفت دانشجویان استفاده گردید و تلاش شد که با تغییر افکار و باورهای دانشجویان انگیزه های جدیدی برای آنان ایجاد شود.

از طرفی گروه درمانی شناختی-رفتاری باعث بهبود افت تحصیلی دانشجویان شد و پس از اجرای گروه درمانی شناختی- رفتاری نمره معدل تحصیلی دانشجویان در گروه مداخله در مقایسه با گروه کنترل افزایش یافت. نتیجه حاصل از این پژوهش با مطالعه دغاغله و همکاران (۱۳۹۴) همسو می باشد. آنان در پژوهش خود تاثیر درمان شناختی رفتاری را بر پیشرفت دانشجویان دارای افت تحصیلی بررسی نمودند و نتایج ثمر بخشی بدست آمد (۱۶).

در تبیین یافته فوق گفته می شود که گروه درمانی شناختی رفتاری از طریق تغییر افکار و تصورات ناسازگار و منفی باعث ایجاد تسلط بر احساسات، رفتار و شرایط زندگی می شود. این روش با به چالش کشیدن افکار غیر منطقی و منفی موجب بهبود اعتماد به نفس افراد می گردد و در نتیجه این امر افراد را از موضع انفعالی در برابر رویدادهای زندگی دور می نماید. پیدایش احساس تسلط بر امور زندگی از جمله تحصیل باعث افزایش تلاش و متعاقب آن پیشرفت تحصیلی بیشتر می گردد (۱۷). گروه درمانی شناختی رفتاری با تمرکز بر افکار، باورها و

جدول ۳: مقایسه نمره انگیزش پی شرفت شرکت کنندگان قبل و بعد از مداخله در دو گروه کنترل و آزمایش

متغیر	گروه ها	کنترل	آزمایش	آزمون تی مستقل
		انحراف معیار± میانگین	انحراف معیار± میانگین	
انگیزش پیشرفت	قبل از مداخله	۷۱/۸۰±۴/۹۶	۶۸/۲±۵/۹	t=-۱/۴۷ p=۰/۱۵
	بعد از مداخله	۶۶/۶۰±۶/۰۲	۶۸/۶±۴/۶۴	t=-۰/۸۳ p=۰/۴۱
آزمون تی زوجی		t=-۰/۲۳ p=۰/۸۲	t=۱/۸۲ p=۰/۱	

نتایج آزمون شاپیرو ویلک نشان داد که متغیر معدل تحصیلی دانشجویان در گروه کنترل و آزمایش قبل و بعد از مداخله نرمال نمی باشد ($p > 0/05$) و به همین خاطر از آزمون های ناپارامتریک من ویتنی و ویلکاکسون برای مقایسه معدل تحصیلی دانشجویان استفاده شد. قبل از مداخله تفاوت معناداری بین دو گروه از نظر معدل تحصیلی وجود نداشت ($p = 0/63$)، اما بعد از مداخله بین دو گروه تحت مطالعه از نظر میانگین معدل دانشجویان اختلاف آماری معنی داری دیده شد ($p = 0/01$) (جدول ۴). نتایج آزمون ویلکاکسون نشان داد که در گروه کنترل بعد از مداخله تفاوت معناداری در معدل تحصیلی دانشجویان بدست نیامد ($p = 0/33$)، اما در گروه آزمایش این اختلاف مشاهده شد ($p = 0/004$) (جدول ۴).

جدول ۴: مقایسه میانگین معدل دانشجویان قبل و بعد از مداخله در دو گروه کنترل و آزمایش

متغیر	گروه ها	کنترل	آزمایش	آزمون من ویتنی
		انحراف معیار± میانگین	انحراف معیار± میانگین	
معدل دانشجویان	قبل از مداخله	۱۴/۴±۰/۸۴	۱۴/۲±۱/۲۲	Z=-۰/۵۵ p=۰/۶۳
	بعد از مداخله	۱۴/۱±۰/۷۳	۱۵/۵±۱/۱۷	Z=-۲/۶۱ p=۰/۰۱
آزمون ویلکاکسون		Z=-۰/۹۶ p=۰/۳۳	Z=-۲/۹۱ p=۰/۰۰۴	

بحث

بر اساس نتایج بدست آمده گروه درمانی شناختی-رفتاری بر انگیزه پیشرفت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تاثیر معنی داری نداشت. این یافته همسو با یافته های پژوهش کج باف و

موثر بود.

نتیجه گیری

نتایج حاکی از اثربخشی بالینی گروه درمانی ساختی-رفتاری بر افت تحصیلی دانشجویان بود. به طوریکه این روش درمانی، احتمالاً در بهبود وضعیت تحصیلی دانشجویان از کارایی لازم برخوردار است.

تشکر و قدردانی

این پژوهش برگرفته از طرح پژوهشی با کد IR.THUMS.RES.1394.56 می باشد که با حمایت مالی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه انجام پذیرفت. از کلیه پرسنل دانشگاه علوم پزشکی شهرستان تربت حیدریه که در تصویب و حمایت مالی پژوهش حاضر ما را یاری نمودند تشکر و قدردانی می گردد.

References

- 1- Farahani M N, Shokri O, Geravand F, Daneshvarpour Z. Individual differences in academic stress and subjective well-being: Role of coping styles. *Journal of Behavioral Sciences*. 2009; 2(4):297-304.
- 2- Lopez-Barcena J, González-de Cossío OM, Avila-Martínez I, Teos-Aguilar O. [Epidemiological health factors and their relationship with academic performance during the first year of medical school. Study of two generations]. *Gaceta medica de Mexico*. 2008 Dec; 145(2):81-90.
- 3- Zakikhani MS. Study political sciences faculty of law and political science undergraduate academic performance of students of Islamic azad university Karaj branch quarterly. *Journal of political science*. 2010; 12:113-127.
- 4- Najimi A, Meftagh SD, Sharifirad G. The factors affecting educational failure, from; the perspective of the students of Isfahan

انتظارات منفی درباره تحصیل و یادگیری و بررسی ریشه این باورها بتواند نگرش دانشجویان را به امر یادگیری تغییر دهد. یکی از وظایف عمده دانشگاه ها تعلیم و تربیت نیروی انسانی کارآمد می باشد و کیفیت آموزشی دانشگاه ها جایگاه ویژه ای در میان سایر اهداف دانشگاه ها دارد. بر این اساس بهبود کیفیت نظام آموزشی به عنوان اثرگذارترین عامل در توسعه کشورها محسوب می شود و دانشجویان به واسطه موفقیت در تحصیل به موقعیتی دست می یابند که از حداکثر نیروی درونی و بیرونی خود برای دست یابی به اهداف آموزش عالی استفاده نموده و شرایط لازم را برای زندگی اجتماعی موفق کسب می نمایند. این در حالی است که افت تحصیلی زمینه ساز مشکلات فردی و اجتماعی عیدیه و انحراف از دستیابی به اهداف سیستم آموزشی خواهد شد (۱۸، ۱۹). در مطالعه حاضر مداخله گروه درمانی شناختی رفتاری بر بهبود پیشرفت تحصیلی دانشجویان

- University of medical sciences. *Journal of Health system research*. 2011; 7(6): 790-797.
- 5- Jebraeli M, Mosavivaezi S, Mikaeli P, Sadatian R, Aghlmand S. Evaluating the Influencing; Factors of Educational Underachievement in Gifted and Talented Students of Urmia University of Medical Sciences. *Journal of horizons of medical education development*. 2011; 4(3):21-25.
  - 6- Mohamad-hoseinzadeh M. The relationship between academic motivation and computer self-efficacy of students in e-learning courses and their satisfaction of the course curriculum. Master's thesis, Faculty of Education and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad. 2010.
  - 7- Kadivar P. *Personality and learning theory*. Tehran: Samt Publication. 2007.
  - 8- Rio JM. *Motivation and emotion*. [Y. Seyyed Mohammadi, Trans., 6th]. Tehran: Virayesh. 2016.

- 9- Yousefi AR, Ghasemi GR, Firouznia S. Relationship between progress motivation and academic achievement in medical students Isfahan. Iranian Journal of Medical education. 2009; 9(1):79-85. [In Persian]
- 10- O'Donohue WT, Fisher JE, Hayes SC, editors. Cognitive behavior therapy: Applying empirically supported techniques in your practice. John Wiley & Sons; 2004 Apr 14.
- 11- Christner RW, Stewart JL, Freeman A, editors. Handbook of cognitive-behavior group therapy with children and adolescents: Specific settings and presenting problems. Routledge; 2007 May 7.
- 12- Hermans HJ. A questionnaire measure of achievement motivation. Journal of Applied Psychology. 1970 Aug; 54(4):353.
- 13- Pirbaloti MS. examined the relationship between academic achievement and achievement motivation, locus of control in the third year students, Master's thesis Educational Psychology, Tehran University. 2006.
- 14- Kajbaf MB, Rezvani, F. The effect of cognitive-behavioral therapy on student achievement Isfahan high school girls. Journal of Knowledge and Research in Applied Psychology. 2006; 27, 28: 35-50.
- 15- Golmohamadi M. The effectiveness of Group counseling based on Solution- Focused Therapy on Academic motivation and Goal orientation among high school student with underachievement. Faculty of Education and psychology. Ferdowsi university of Mashhad. 2012.
- 16- Daghagheleh R, Aaft H, Hosseini SA. The effectiveness of cognitive-behavioral therapy in improving the academic performance of students with academic failure Ahvaz University of Medical Sciences. International Conference on Research in Engineering, Science and Technology. http://www.civilica.com/Paper-RSTCONF01-RSTCONF01_229.html. 2015.
- 17- Hamid N, Eidibaygi M, Atayimoghanloo V, Matlabi S. The effectiveness of cognitive-behavioral therapy based on Ellis's Rational Emotive approach, locus of control and academic achievement of medical students. Journal of Research in the educational system. 2013; 7(22):191-207.
- 18- Hazavehei SM, Fathei Y, Shamshirei M. Study on the causes of students' academic probation in Hamadan University of Medical Sciences, 2001-2002. Strides in development of medical education. 2006 Jul 15; 3(1):33-42.
- 19- Rahimi S, Heshmati H, Moghaddam Z. Survey the Frequency and Risk factors in the Academic Failure in Students that living in dorms of Golestan University of Medical Sciences & Health Sciences in Year 2011-2012. Journal of Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences. 2015; 2(1):16-28.

The effect of Cognitive-behavioral Group Therapy on Achievement Motivation and Academic Failure students among students of university of medical sciences

Iman Seyyedmoharrami¹, Malihe pashib^{*2}, Maryam Tatari³, Somaye Mohammadi¹

1- MSc of Consultation. Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences, Torbat Heydariyeh, Iran

2- MSc of Clinical Psychology Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences, Torbat Heydariyeh, Iran

3- MSc of biostatistics. Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences, Torbat Heydariyeh, Iran

*Corresponding Address: Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences, Razi St, North Ferdowsi Av., Torbat Heydariyeh, Khorasan razavi, Iran.

Email Address: pashibm1@thums.ac.ir

Abstract

Background & Aim: Increasing the quality of the educational system as the most influential factor in the development of countries. Achievement motivation and academic failure is one of the most important problems of the educational system in all countries. This study performed to investigate the effect of cognitive behavioral group therapy on achievement motivation and academic failure.

Methods: This quasi-experimental study on 24 students who have academic failure in students of Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences had been done in 2015. At the beginning of the study achievement motivation questionnaire was completed by the intervention group and the control group. The intervention group participated in 8 sessions of cognitive behavioral therapy group and the control group received no intervention. After the end of the last session of group therapy, two questionnaires were completed by both groups again. Data analyzed using descriptive statistics, independent and paired t-test, Mann-Whitney and Wilcoxon tests SPSS software version 20.

Results: The mean and standard deviation of participants' age in control group was $19/33 \pm 0/61$ and in experimental group was $19/92 \pm 1/07$. There was no significant difference in achievement motivation control group and experimental group before and after intervention ($p > 0.05$). But there was a significant difference in academic failure students of experimental group before and after intervention ($p < 0/05$).

Conclusion: The results showed that the clinical effectiveness of cognitive-behavioral group therapy on students' academic failure, so that this treatment is probably effective to improve students' academic achievement.

Keywords: cognitive-behavioral group therapy, achievement motivation, academic failure, Stressor